

Financial Risk&Regulation

Felügyeleti elvárások a pénzügyi szektorban

Hírlevél – 2021. december

A 2021-es év végéhez közeledve, immár harmadik alkalommal elemeztük, hogy miképpen változtak a Felügyelet által kiszabott bírságok, mely szektorokat érintették legnagyobb mértékben bírságok, illetve milyen intézkedésekre szólította fel a Felügyelet a pénzügyi szektor szereplőit. Az észlelt hiányosságok hasonlóak a korábbi évek tapasztalatához. Ezek alapján az intézményeknek nagyobb hangsúlyt kell fektetni az informatikai biztonságra, a pénzmosás megelőzésére, a hitelkockázat kezelésére, és a tőkemegfelelés helyes kiszámítására, az MNB megfelelő tájékoztatására, panaszkezelésre és a vállalatirányítási aspektusokra is.

Felügyeleti elvárások a pénzügyi szektorban

A Felügyelet minden évben számos vizsgálatot végez a pénz-és tőkepiaci, biztosítási és pénztári szektorokban azzal a céllal, hogy a belső folyamataikat nyomon tudja követni, és ellenőrizni tudja azok uniós, kormányzati és jegybanki előírásoknak való megfelelését. Az [MNB 2020-as Éves Jelentése](#) alapján a 2020-as évben és arra vonatkozóan az MNB összesen 2790 prudenciális jogérvényesítő és engedélyező érdemi döntést, valamint 164 fogyasztóvédelmi határozatot adott ki. Piacfelügyeleti területen 27, kibocsátói felügyelési területen 37 hatósági döntést hozott.

Annak érdekében, hogy ebben az évben is bemutassuk, hogy mik a felügyeleti vizsgálatok főbb fókuszai, és melyek a megfelelés szempontjából kockázatos területek, elemzésünket idén is az [MNB oldalán publikált](#) bírságok kiszabásáról szóló határozatokra építettük. Jelen hírlevelünkbe a honlapon 2021.12.01 előtt megjelent határozatok kerültek be.

Általános észrevételek

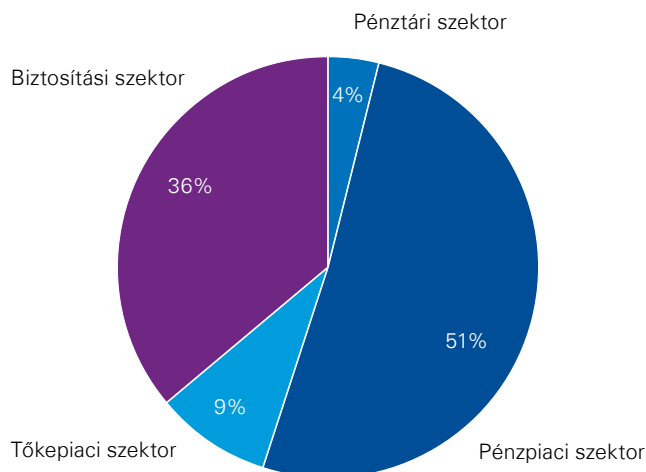
Az MNB több problémát és hiányosságot fedezett fel az átfogó, téma-, cél- és utóvizsgálatok során, valamint a folyamatos felügyelet keretein belül, amelyek közül a leggyakoribbak a következők:

- **Informatikai és információbiztonság:** Az MNB hiányosságokat állapított meg a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek való megfelelő működést érintően, mint például az informatikai rendszer működése szempontjából kritikus folyamatok eseményeinek naplózása, az informatikai biztonsági rendszer önvédelmének biztosítása rendszeres betörési tesztekkel és sérülékenységvizsgálatokkal, illetve az információk biztonságának, integritásának, bizalmas jellegének a megőrzése.
- **Hitelkockázat:** A hitelkockázat területén az MNB az alábbi területeken kifogásolta a szervezetek működését, a vonatkozó jogszabályok hiányos betartását: ügyfélminősítés, ügyfélcsoport képzés, fedezetek kezelése és nyilvántartása, limitkezelési szabályozás.

- **Pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzése és megakadályozása:** Az MNB kötelezte a szervezeteket a jogszabályi előírásoknak való maradéktalan megfelelés érdekében a bejelentési gyakorlat javítására, hogy a bejelentések haladéktalanul és teljes körűen továbbítva legyenek a pénzügyi információs egységhez, az ügyfélátvilágításra, az ügyfélazonosításra, az ügyfél személyazonosságának ellenőrzésére, a szűrési gyakorlat megfelelőségére, illetve kiemelte, hogy további humán erőforrás biztosítása szükséges a területre.
- **Panaszkezelés:** Gyakori megállapítás volt a panaszkezelési szabályzat nem megfelelő és nem elégséges tartalommal való kialakítása, a panaszok nyilvántartásának, jegyzőkönyvbe vételének hiánya, a panaszok határidőn túli megválaszolása.
- **Tőkeszámítás és tőke megfelelés:** Az MNB a tőkeszámítással kapcsolatban, az előző évvél összehangban, a szavatoló tőke-követelmény és a szavatoló tőke-szükséglet vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő számítását, illetve a tőke követelmény számításakor a vonatkozó CRR előírásoknak megfelelően várja el a kitétségek osztályozását.
- **Javadalmazás:** Az MNB felhívta a szervezetek figyelmét arra, hogy a javadalmazási politikájukat úgy alakítsák ki, hogy a potenciális érdekkonfliktus és az összeférhetetlenség elkerülhető legyen és tartalmazza a valamennyi előírt kötelező tartalmi elemet.
- **Ellenőrző bizottság:** Az MNB felszólította a szervezeteket, hogy az egyes ellenőrző bizottságok tegyenek eleget a jogszabályban előírt ellenőrzési kötelezettségeiknek, készítsék el évente az ellenőrzési tervüket, és rendszeresen ellenőrizzék a szervezet bevételeinek és kiadásainak, eszközeinek és kötelezettségvállalásainak összhangját, illetve átfogóan magát a működést.
- **Felügyelet tájékoztatása, adatszolgáltatás:** Az MNB felhívta az érintettek figyelmét a nem megfelelő minőségű, hiányos és késedelmes felügyeleti adatszolgáltatás kapcsán.

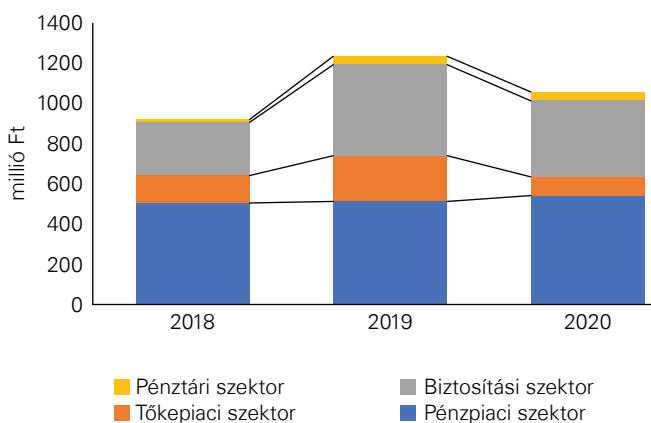
Bírságok összeg szerinti megoszlása

Az MNB 2018-as, 2019-es és 2020-as éves jelentéseit alapul véve láthatjuk, hogy miként alakult a bírságok megoszlása a szektorok között, illetve idősorosan. Az 1. ábra mutatja, hogy 2020-ban pénzügyi szereplők részesültek a kiszabott összes prudenciális bírság több, mint felében, nagyjából 544 millió Ft-ban. Ezután következtek a biztosítók, amelyeknek összesen 377,3 millió Ft-ot kellett bírságként megfizetniük. A tőkepiaci szektor szereplőinek a körében a Felügyelet közel 93,7 millió Ft értékben szabott ki prudenciális bírságot, míg az előző évekhez hasonlóan a legkevesebbet sújtott szektornak a pénztári szektor számított.

1. ábra Felügyelt szektorok részesedése a 2020-as prudenciális bírságok összegéből

A bírságok idősorát 2018-tól 2020-ig a 2. ábra mutatja be, amelyen látható, hogy a bírságok teljes összege 0,9 és 1,3 milliárd Ft között alakult az elmúlt években, amelynek túlnyomó részét a pénzügyi szektor viseli. A többi szektor részesedése kevésbé stabil, jelentősebb változás figyelhető meg az egyes évek között.

2. ábra A prudenciális bírságok összegének alakulása 2018 és 2020 között

A 2021-es bírságok összege még nem kerültek publikálásra, ugyanakkor előzetesen az látszik, a rendelkezésre álló nyilvánosan elérhető MNB határozatokból, hogy továbbra is a pénzügyi szektorra vannak kiszabva a legnagyobb bírságok. A 2021-es bírságok összege várhatóan el fog maradni a korábbi évek összegéhez képest, mert a COVID válság miatt számos vizsgálat került átütemezésre, és később várható a határozat kiadása.

Hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások

A felügyeleti vizsgálatok során több hitelintézetet és pénzügyi vállalkozást szólított fel az MNB a hiányosságok pótlására, és a folyamatok átalakítására.

Az MNB számos hitelintézetnél azonosított szabálysértéseket a **hitelkockázatok területén**, és felszólította az intézményeket a belső szabályzatok módosítására. Kiemelten nagy mennyiségű hiányosság azonosítható a monitoring szabályozásban, az ügyfélcsoportképzés belső szabályzatában, illetve a fedezetértékelési szabályzatban. A hitelintézeteknek továbbá a megállapítások mentén módosítaniuk szükséges a belső eljárásaikon, a minősítési módszertanokon, illetve az MNB felhívta a figyelmüket az IFRS 9 vonatkozó rendelkezései szerinti eljárások kialakítására, a céltartalék és az értékvesztés megfelelő meghatározására, illetve bizonyos makromodell teszteléssel kapcsolatos módosításokra.

A **betétbiztosítás területén** a hitelintézetnek gondoskodnia kell arról – az OBA megfelelő információellátása érdekében –, hogy a KBB adatállomány mindenkor a hatályos Konsolidált Adat rekordszerkezet leírásának és útmutatójának megfelelő legyen. Az intézményeket felszólította az MNB, hogy vizsgálják felül az ügyfelek adatainak valóságát, a hiányzó ügyfél adatokat pótolják, és mindenkor tegyenek eleget a betétbiztosításra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségeiknek az ügyfelek irányába.

A **felügyeleti adatszolgáltatás** tekintetében az MNB felszólította a hitelintézeteket, hogy mindenkor helyesen, a határozatban megjelölt kitöltési útmutató elemei szerint tegyenek eleget a felügyeleti adatszolgáltatásnak. Az adatszolgáltatási szabályzat a hatályos jogszabályokra hivatkozzon, és a vonatkozó adatszolgáltatási rendeletnek megfelelően teljesítsék a jelentésszolgáltatási kötelezettségeket.

Az MNB a **fizetési moratóriummal** kapcsolatban is feltárt hiányosságokat a hitelintézetek körében. Felhívta a figyelmüket az ügyfelek által tett nyilatkozatok időben történő feldolgozására, a jogtalanul beszédett tételek visszafizetésére és a hitelnyilvántartó rendszer frissítésére.

Biztosítók

A Felügyelet ismét számos biztosító esetében tárt fel hiányosságokat az **informatikai biztonság** területén, és több esetben figyelmeztetnie kellett az érintetteket, hogy vizsgálják felül informatikai rendszerüket, úgy hogy az naplózza a működési szempontjából kritikus folyamatokat. Emellett kötelezett számos biztosítót, hogy rendszeresen végezzenek sérülékenységi vizsgálatot a munkaállomásokon és szabályozzák a sérülékenységi és behatolási tesztek eredményeinek kezelését.

A **számviteli eljárásra** vonatkozóan a Felügyelet felszólította az érintetteket, hogy számviteli politikájukban részletezzék, hogy mit tekint a számviteli elszámolás értékelési szempontból lényeges és nem lényeges bevételnek, költségnek és ráfordításnak. Továbbá, kötelezte a biztosítókat, hogy a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően készítsék el a Szolvencia II adatszolgáltatásukat.

Az egyes tevékenységek **kiszervezésével** összefüggésben több biztosítót is kötelezett arra, hogy hozzanak létre, és működtessenek egy olyan nyilvántartási rendszert, ami lehetővé teszi a kiszervezések teljes körű nyilvántartását. Amennyiben a szervezet kiemelten fontos feladatkört szervez ki, különösen ügyelnie kell arra, hogy a szerződésben rögzítse a kiemelt jelleg megítélésének kritériumait és a szerződés kötelező tartalmi elemeit.

A biztosítási termékekkel kapcsolatban az MNB kötelezte a biztosítókat, hogy a **szerződési feltételek** előírt tartalmi elemeit mindig tüntessék fel a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően.

A Felügyelet a **javadalmazási renddel** összefüggésben kötelezte a biztosítókat, hogy rendelkezzenek írásbeli szabályozás formájában javadalmazási politikával, ami tartalmazza az előírt kötelező tartalmi elemeket, ideértve az összeférhetlenség elkerülését célzó intézkedéseket.

Befektetési szolgáltatók

Az MNB felhívta a befektetési szolgáltatók figyelmét, hogy tegyenek eleget a vonatkozó jogszabályok szerinti törzsadat-**bejelentési** és adatszolgáltatási kötelezettségeiknek, és vizsgálják felül a bejelentési gyakorlatukat, alakítsanak ki erősebb belső kontroll funkciókat.

A **hitelkockázat területén** a következőkkel kapcsolatban tárt fel hiányosságokat a Felügyelet a belső szabályzatokban: átstrukturálás, követelések kezelése és leírása, fedezetek kezelése, értékvesztés-és céltartalék képzés.

Pénztárak

A pénztárak esetében gyakran előforduló probléma volt a hiányos, az irányadó jogszabályi előírásoknak nem megfelelő **panaszkezelési szabályzat**. A panaszkezelés területén továbbá hiányosságok jelentek meg a panaszok nyilvántartásának és megfelelő kezelésének tekintetében.

A **tagsági jogviszonyok és tagdíjbefizetések** esetében a Felügyelet felszólította a pénztárakat arra, hogy mindig tegyék meg a szükséges intézkedéseket a tagviszony kezdetekor és megszűnésekor, illetve arra, hogy foglalják bele az alapszabályba, hogy milyen következményei vannak a tagdíjfizetés elmulasztásának.

Befektetési alapkezelők

Az MNB több esetben is felszólította az alapkezelőket, hogy módosítsák **kockázatkezelési** folyamataikat, különös tekintettel a befektetési döntések végrehajtását megelőző limitellenőrzésekre az elektronikus portfóliókezelési rendszerben. Továbbá, figyelmeztette az érintetteket, hogy tartsák be a kockázatkezelési tevékenység dokumentálására vonatkozó előírásokat.

Személyi bírságok

Az MNB magánszemélyeknek is szabott ki bírságot, összesen 95 millió Ft értékben, főként ellenőrző bizottsági tagok és igazgatósági tagok körében.

A CRD javaslat újraszabályozza a bírságok kiszabását az EU-ban

A 2021. októberben megjelent CRD6 javaslatban kiegészítésre került azon jogsértések listája, amelyek esetén adminisztratív vagy periodikus bírsággal néznek szembe a pénzügyi szereplők.

A meghatározott jogsértések elkövetése esetén, a korábbi rendelettel ellentétben, a kiszabható bírságok ketté lennének osztva adminisztratív és periodikus bírságokra. Jogi személyek esetében az adminisztratív bírság maximum a teljes éves nettó árbevétel 10%-át érheti el, míg a periodikus bírság maximum az átlagos napi nettó árbevétel 5%-a lehet.

A jogsértések köre 11 esettel bővülne ki, melyek közé tartoznak a CRR kapcsán többek között az alábbiaknak való megfelelés elmaradása:

- A szavatolótőkéhez kapcsolódó összetételre, feltételekre, kiigazításokra és levonásokra vonatkozó követelmények;
- Az ügyféllel vagy kapcsolt ügyfelek csoportjával szembeni nagy kitettségekkel kapcsolatos követelmények;
- Az adatgyűjtési és irányítási követelmények;
- A kockázattal súlyozott kitettségérték vagy a szavatolótőke-követelmény kiszámításával kapcsolatos követelmények.

A törvényjavaslat 70. cikke szintén módosításra került, melynek értelmében a tagállamok kötelesek szabályozni az illetékes és az igazságügyi hatóságok közötti együttműködést a büntető- és közigazgatási eljárások és szankcionálás megkettőzése miatt. A javaslat felhívja az illetékes hatóságok figyelmét arra, hogy össze kell hangolniuk a fellépéseket az átfedés és a bírságok felhalmozódásának elkerülése érdekében. Mindez azt a célt szolgálja, hogy a szabálysértő természetes vagy jogi személyek ne fizessenek indokolatlanul büntetéseket.

Az illetékes hatóságok bizonyos esetekben azonban alkalmazhatnak szankciókat ugyanarra a jogsértésre. Ezekben az esetekben a szankciók halmozódásának szigorúan szükségesnek és arányosnak kell lennie a szabálysértés súlyosságával.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a CRD módosítás jelenleg még csak javaslat, ami nem elfogadott, és a későbbi tényleges tagállami implementáció jelentős gyakorlati különbségeket okozhat!

A hírlevél készítésében részt vettek: Barna Evelin, Mátrai Lilla és Soltész József.

Kapcsolat:

Rakó Ágnes
partner
M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu

Szalai Péter
igazgató
M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Wieder Gergő
senior menedzser
M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

Soltész József
menedzser
M: +36 70 370 1766
E: jozsef.soltesz@kpmg.hu

[KPMG.hu](https://www.kpmg.hu)

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. Társaságunk ugyan törekszik pontos és időszzerű információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. Társaságunk nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik társaságunknak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást.

A KPMG név, a KPMG logó a KPMG International lajstromozott védjegye.

© 2021 A KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a KPMG International Limited („KPMG International”) angol „private company limited by guarantee” társasághoz kapcsolódó független tagtársaságokból álló KPMG globális szervezet tagtársasága. Minden jog fenntartva.